

EXPUNERE DE MOTIVE

1. PREAMBUL

Prezenta propunere legislativă are în vedere modificarea tuturor legilor electorale din România (în continuare, „Legile electorale”), respectiv *Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali* (în continuare, „Legea nr. 115/2015”), *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente* (în continuare, „Legea nr. 208/2015”), *Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European* (în continuare, „Legea nr. 33/2007”) și *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României* (în continuare, „Legea nr. 370/2004”), în sensul stabilirii faptului că buletinele de vot necesare în ceea ce privește exercitarea dreptului la vot al alegătorilor să fie întocmit pe o singură pagină, în scopul de a conferi mai multă claritate sistemului de votare și a diminuării posibilităților de anulare a buletinelor de vot.

Astfel, ne propunem să modificăm Legile electorale în scopul reglementării faptului că formatul buletinelor de vot va permite inserarea tuturor partidelor politice candidate, a alianțelor politice candidate, a alianțelor electorale candidate, a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale candidate, respectiv toți candidații independenți pe o singură pagină a unei singure file, de așa natură încât alegătorul să poată în mod facil să aplice ștampila de votare, fără a mai exista riscul imprimării ștampilei pe alte pagini cu consecința anulării votului.

2. DIAGNOZĂ

La ora actuală, Legile electorale prevăd faptul că buletinele de vot sunt constituite din mai multe file capsate pe care sunt inscripționate patrulete care cuprind denumirea și sigla tuturor partidelor politice candidate, a alianțelor politice candidate, a alianțelor electorale candidate, a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale candidate, respectiv toți candidații independenți, precum și listele candidaților partidelor, alianțelor politice, alianțelor electorale sau ale organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale.

Dat fiind volumul mare de date care trebuie tipărite în fiecare patruleter, la ora actuală, buletinele de vot prezintă dimensiuni considerabile, întinzându-se pe o serie mai mare de pagini.

Consecința imediată a acestui fapt, determinat de întinderea buletinului de vot pe mai multe pagini, este reprezentată de dificultatea alegătorului de a-și exprima votul. Prin urmare, un număr mare de buletine de vot sunt predispuse a fi anulate în situația în care, aplicându-se ștampila de vot pe o pagină intermediară, există premisele ca cerneala să se imprime și pe restul paginilor succesive, cu consecința **anulării votului**.

Conform Expertforum.com¹, la alegerile din 09 iunie 2024, *numărul acestora* (al voturilor anulate) *a fost unul dintre cele mai mari raportate la numărul de alegători care au participat la procesul electoral. Din 9.440.962 de voturi exprimate 488.261 de voturi au fost declarate nule, ceea ce înseamnă 5,1% din voturi. În 2019 numărul acestora a fost de 274.415 din 9,3 milioane de alegători, adică 2,89% din voturi. Situația de anul acesta este comparabilă cu cea din 2014, când 5,83% dintre voturi au fost declarate nule. Aceleași cifre sunt confirmate și de G4Media care apreciază că 5,1% voturi nule la alegerile europarlamentare din 9 iunie, aproape dublu față de precedentele alegeri europene*².

Or, aceste procente uriașe de voturi anulate se pot datora inclusiv manierei anevoioase pe care o presupune ștampilarea corectă a buletinului de vot, în contextul întinderii acestuia pe mai multe pagini, cu riscul ca cerneala de pe ștampila de vot să se imprime pe mai multe pagini.

În alte state membre ale Uniunii Europene, această problemă a fost soluționată într-o manieră identică cu cea propusă prin prezenta inițiativă legislativă, în sensul dispunerii patruleterelor cu informațiile privind formațiunile politice candidate pe o singură pagină.

În Germania, spre exemplu, buletinele de vot sunt prevăzute pe o singură pagină (fig. 1 - stânga). În Italia, există aceeași abordare, de utilizare a unui buletin de vot pe o singură pagină, apt să determine imposibilitatea de imprimare a cernelei ștampilei pe mai multe pagini (fig. 2 - dreapta). Aceeași modalitate este întâlnită inclusiv în Portugalia³.

În mod evident, pentru a menține o formă simplificată a acestor buletine de vot, în patruleterele destinate tuturor formațiunilor candidate se vor inscripționa exclusiv **siglele și denumirea** formațiunilor politice, respectiv însemnele sau numele candidaților independenți.

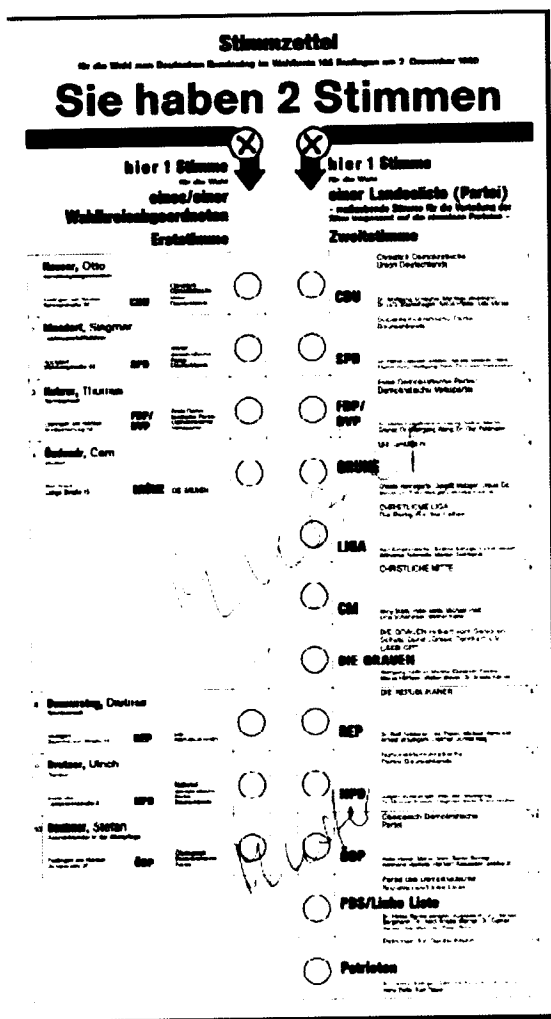
¹ <https://expertforum.ro/voturi-nule-9iunie/>

²

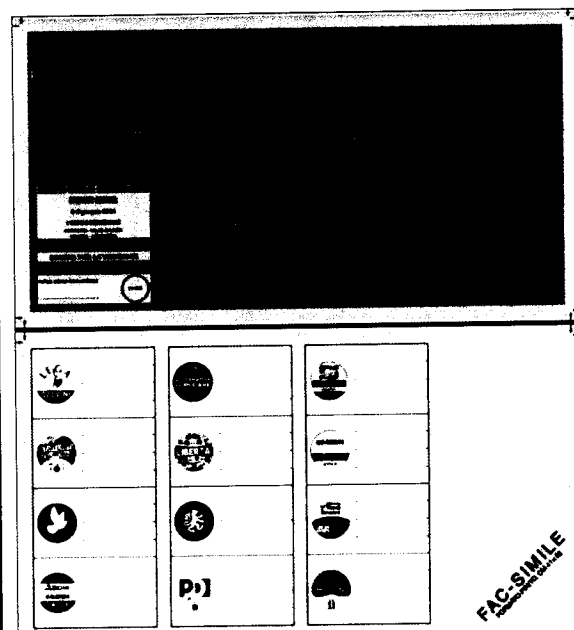
<https://www.g4media.ro/51-voturi-nule-la-alegerile-europarlamentare-din-9-iunie-aproape-dublu-fata-de-precedentel-e-alegeri-europene.html>

³

<https://paris.consuladoportugal.mne.gov.pt/pt/o-consulado/noticias/elei%C3%A7%C3%B5es-legislativas-10-de-mat%C3%A7o-de-2024#esp%C3%A9cime-boletim-de-voto-do-c%C3%ADrculo-eleitoral-da-europa>

(figura 1)

(figura 2)

Cu toate acestea, această modificare formală nu va afecta sistemul de votare pe liste al României (scrutinul de listă - în cazul alegerilor locale, parlamentare și europarlamentare), acestea urmând a fi dispuse la loc vizibil, în fiecare cabină de votare, pentru a permite fiecărui alegător să poată lua la cunoștință de componența listei de candidați chiar în momentul exercitării dreptului de a vota.

PROGNOZĂ

Din perspectivă legislativă, propunem modificarea Legilor electorale exclusiv sub aspectul necesității asigurării unui format simplificat al buletinelor de vot, în sensul cuprinderii tuturor formațiunilor politice candidate, respectiv a tuturor candidaților independenți, **pe o singură pagină**, de așa natură încât alegătorul să poată aplica ștampila de vot într-un mod mai facil.

Concomitent, la acele tipuri de alegeri care se desfășoară pe bază de scrutin de listă, listele candidaților vor fi afișate în fiecare cabină de votare, la loc vizibil. În ceea ce privește ordinea inserării patruleterelor destinate fiecărei formațiuni politice candidate sau candidaților independenți candidați, **aceasta va fi stabilită în aceeași manieră, care se va aplica, în mod similar, și ordinii de afișare a listelor de candidați în cadrul cabinei de votare.** Ca atare, patruleterul aflat pe poziția 1 a ordinii din cadrul buletinului de vot va fi alocat unei anumite formațiuni politice; în mod corespunzător, lista de candidați a formațiunii politice care ocupă poziția 1 în cadrul buletinului de vot va fi afișată prima în cabina de vot, urmând ca în dreapta acesteia să fie afișate listele formațiunilor politice care ocupă pozițiile 2, 3 etc. în buletinele de vot.

În ceea ce privește **aplicarea ștampilei de control**, aceasta va fi aplicată pe fiecare buletin de vot **pe verso**, eliminând practica actuală care impunea ca aplicarea ștampilei de control să aibă loc pe ultima pagină albă a buletinului de vot. Și sub aspectul procedurii de introducere în urnă a buletinelor de vot, în varianta propusă prin prezenta inițiativă legislativă, **buletinul de vot format dintr-o unică filă, va fi îndoit de așa natură încât votul să își păstreze confidențialitatea, cu pagina 2 în exterior.**

O atare modificare legislativă vine în scopul **facilitării (i) a procesului de votare**, prin simplificarea formatului buletinelor de vot și **(ii) al eficientizării procesului de numărare a voturilor.** Totodată, o atare manieră de realizare a buletinelor de vot va crea premisele imposibilității de anulare a acelor buletine de vot pe care s-a imprimat ștampila de votare pe o pagină subsecventă.

Din perspectiva impactului bugetar, prezenta propunere legislativă **diminuează cheltuielile publice**, în contextul în care costurile de tipărire și realizare a buletinelor de vot va fi mult diminuat, având în vedere forma simplificată propusă.

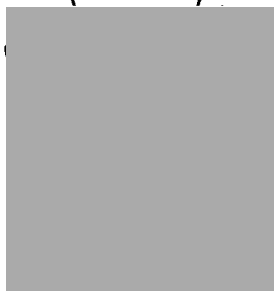
Cu privire la maniera de elaborare a propunerii legislative, apreciem că pentru **unitate de rațiune**, aceasta va modifica concomitent Legea nr. 115/2015, Legea nr. 208/2015, Legea nr. 33/2007, Legea nr. 270/2004 sub aspectul modificării manierei de întocmire a formatelor buletinelor de vot.

Pe cale de consecință, vă propunem spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă.

RADU-MIHAI MIHAIL
Senator USR

DIANA-ANDA BUZOIANU
Deputată USR

ALIN-GABRIEL APOSTOL
Deputat USR

Digitally signed by Diana-Anda Buzoianu
Date: 2024.06.28 12:49:30 GMT

